

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobkyně: S. S.**, nar. „X“, trvale bytem „X“, proti **žalovanému: Ministerstvu práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 1, Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.3.2013, č.j. MPSV-UM/3412/13/9S-ÚSK, o příspěvek na péči

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15.3.2013, č.j. MPSV-UM/3412/13/9S-ÚSK, **se zrušuje pro vady řízení** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 8.1.2013, č.j. MPSV-UM/356/13/9S-ÚSK, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem, ze dne 3.7.2012, č.j. 2932/2012/ZAT, jímž byl ode dne 1.1.2011 zvýšen žalobci příspěvek na péči z částky 800,- Kč měsíčně na výši 4000,- Kč měsíčně tak, že podle § 14 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), se snižuje od 1.4.2013 příspěvek na péči z částky 4000,- Kč měsíčně (II. stupeň závislosti – středně těžká závislost – pro osoby starší 18 let věku) na výši 800,- Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost – pro osoby starší 18 let věku).

V žalobě uvedla, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávně zhodnoceného skutkového stavu v rozporu s odbornými lékařskými nálezy, s místním sociálním šetřením a s rozhodnutími posudkové komise MPSV v letech 2010 a 2011. Dále došlo i k rozpornému hodnocení zdravotního stavu žalobkyně mezi samotnou posudkovou

komisí MPSV a posudkovou lékařkou OSSZ v Lounech. Nesprávně byla vyhodnocena základní životní potřeba stravování, neboť potřebuje pomoc při přípravě stravy, a to vybalení potravin a otevírání nápojů a podávání a porcování stravy. Dále nezvládá základní životní potřebu tělesná hygiena, a to mytí těla, neboť jí jiná osoba musí dát do koupelny židli a dále nezvládá ani koupání a sprchování. Nezvládá ani výkon fyziologické potřeby, neboť neovládá únik moči. Nezvládání těchto úkonů jí bylo posudkovou komisí v letech 2010 a 2011 přiznáno. Nezvládá ani péči o zdraví, neboť nezvládá provedení si jednoduchého ošetření, neboť je pohybově omezená, nezvládá ani dodržování léčebného režimu. K hodnocení základních životních potřeb by mělo docházet v přirozeném prostředí a s ohledem na věk žalobkyně. Posudková komise nezohlednila, že má výkyvy v motorice, dále, že se pohybuje i mimo byt, neboť pokud jí to zdraví dovolí, chodí do práce. Na jednání posudkové komise ve dnech 25.10.2012 a v dalším termínu nebyla z důvodu těžké nemoci manžela a postižení syna. Sama bez pomoci další osoby není schopná se dopravit do Ústí nad Labem před posudkovou komisí. V termínech dne 8.1.2010, dne 21.4.2011 a dne 12.5.2011 byla jednání posudkové komise přítomna a vyšetřena i odbornou lékařkou z oboru neurologie. Tato komise by jí podle současné právní úpravy přiznala nezvládnutí 8 úkonů základních životních potřeb. Žalobkyně podrobně popsala rozdílné hodnocení jejího zdravotního stavu v jednotlivých termínech u různých posudkových komisí a poukázala i na lékařské zprávy týkající se jejího zdravotního stavu. Má za to, že je osobou s kombinovaným zdravotním postižením s postupnou progresí – zhoršování jejího zdravotního stavu a zvyšování počtu činností, které bez pomoci druhé osoby sama nezvládne. Dle jejího názoru jí náleží zvýšení příspěvku na péči z I. stupně na III. stupeň, neboť nezvládá 8 základních životních potřeb.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě stručně popsal dosavadní průběh řízení a uvedl, že postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Vzhledem k tomu, že posudková komise zasedala v odborném složení (odborník v oblasti neurologie), považoval odvolací orgán vypracovaný posudek za odborný, sěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možno rozhodnout. Posouzení stupně závislosti bylo vypracováno na základě objektivních podkladů, tedy na základě dostatečné zdravotní odborné dokumentace, na základě výsledků sociálního šetření a funkčních důsledků zdravotního postižení. Posudková komise se vyjádřila komplexně ke zdravotnímu stavu žalobkyně i k jednotlivým základním životním potřebám. Dvakrát byla žalobkyně pozvána k jednání posudkové komise, kterých se z rodinných důvodů neúčastnila. Zdravotní dokumentace byla dostatečná a objektivní pro posouzení stupně závislosti v nepřítomnosti žalobkyně.

V replice žalobkyně obsáhle setrvala na svých dosavadních tvrzeních a poukázala na svůj zdravotní stav, v jehož důsledku nezvládá základní životní potřeby stravování, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, jejichž nezvládnutí však nebylo posudkovou komisí a žalovaným uznáno.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud

přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ byla obsažena v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném do 31.12.2011 (dále jen „zákon o sociálních službách“).

Podle § 7 odst. 1 věta první, odst. 2 věta první zákona o sociálních službách příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1 zákona o sociálních službách, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 zákona o sociálních službách.

Podle § 9 odst. 4 věta druhá zákona o sociálních službách pokud je osoba schopna zvládnout některý z úkonů uvedených v odstavcích 1 a 2 jen částečně, považuje se takový úkon pro účely hodnocení za úkon, který není schopna zvládnout.

Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Podle § 1 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, se schopnost osoby zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle činností, které jsou pro jednotlivé úkony stanoveny v příloze č. 1 k této vyhlášce. Při hodnocení schopnosti osoby zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti se posuzuje, zda je osoba schopna dlouhodobě, samostatně, spolehlivě a opakovaně rozpoznat potřebu úkonu, úkon fyzicky provádět obvyklým způsobem a kontrolovat správnost provádění úkonu.

Následně došlo od 1.1.2012 ke změně právní úpravy přiznávání příspěvku na péči.

Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1.1.2012, příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.

Podle § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1.1.2012, při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů

denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1.1.2012, při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1.1.2012, za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009, www.nssoud.cz).

Soud konstatuje, že součástí správního spisu je i posudek posudkové komise ze dne 8.11.2012 ve znění jeho doplnění ze dne 24.1.2013, který sloužil žalovanému jako základ pro žalobou napadené rozhodnutí. Dle tohoto posudku žalobkyně nezvládá pouze čtyři základní životní potřeby, a to mobilita, oblékání a obouvání, osobní aktivity a péče o domácnost (podle znění vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1.1.2012). Součástí vyžádaného spisového materiálu jsou i posudky posudkových komisí žalovaného, v nichž bylo posuzováno zvládání úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti pro účely stanovení stupně závislosti podle předchozí právní úpravy. Podle přílohy k posudku ze dne 8.1.2010 s platností posudku do 1.4.2012 žalobkyně mimo jiné nezvládala úkon podávání a porcování stravy, mytí těla, koupání nebo sprchování, výkon fyziologické potřeby včetně hygieny, provedení si jednoduchého ošetření. Žalobkyně tehdy byla jednání komise přítomna. Podle posudku posudkové komise ze dne 10.2.2011 s platností posudku do 23.2.2013 žalobkyně nezvládá mimo jiné podávání a porcování stravy, koupání nebo sprchování, výkon fyziologické potřeby včetně hygieny a dodržování léčebného režimu.

Podle Přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1.1.2012, za zvládání základní životní potřeby stravování se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim. Podle posudků ze dne 8.1.2010 a ze dne 10.2.2011 nezvládá žalobkyně podávání a porcování stravy.

Podle Přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1.1.2012, za zvládání základní životní potřeby tělesná hygiena se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou

hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se. Podle posudku ze dne 8.1.2010 nezvládá žalobkyně mytí těla, koupání nebo sprchování, podle posudku ze dne 10.2.2011 nezvládá žalobkyně koupání nebo sprchování.

Podle Přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1.1.2012, za zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Podle posudků ze dne 8.1.2010 a ze dne 10.2.2011 žalobkyně výkon fyziologické potřeby včetně hygieny nezvládá.

Podle Přílohy č. 11 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1.1.2012, za zvládání základní životní potřeby péče o zdraví se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky. Podle posudku ze dne 8.1.2010 nezvládá žalobkyně provedení si jednoduchého ošetření a podle posudku ze dne 10.2.2011 nezvládá dodržování léčebného režimu.

Ze shora uvedeného je patrné, že ačkoliv dříve jiné posudkové komise došly k závěru, že určité úkony týkající se stravování, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a péče o zdraví žalobkyně nezvládá, posudková komise ve svém posudku, který byl základem pro žalobou napadené rozhodnutí, se s těmito skutečnostmi nijak nevypořádala. Z aktuálního posudku ze dne 8.11.2012 ve znění jeho doplnění ze dne 24.1.2013 nevyplývá, že by došlo u žalobkyně ke zlepšení zdravotního stavu ani posudková komise žalobkyni osobně nevyšetřila. Byť se žalobkyně dvakrát z jednání komise omluvila, neuvedla, že by v budoucnu nebyla možná její osobní účast (viz omluva ze dne 21.1.2013).

S ohledem na právě uvedené soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí bylo založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť nijak nebylo reagováno na protichůdné závěry posudkových komisí ohledně výkonu zvládání základních životních potřeb stravování, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby včetně hygieny a péče o zdraví. Vzhledem ke zjištěným vadám přistoupil soud ke zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání. Současně podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. rozhodl soud o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení pak bude žalovaný podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku ohledně splnění požadavku na dostatečné zdůvodnění správního rozhodnutí a ohledně požadavku na dostatečné zjištění stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiné osoby spolu s jeho náležitým podchycením ve správním spise. Pro úplnost soud poznamenává, že jím zaujatý názor v této věci koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu k této problematice (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2009, č.j. 4 Ads 50/2009-63, www.nssoud.cz).

Soud výrokem II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s.ř.s. neboť žalobkyně žádné náklady řízení nevyčísila a žalovaný neměl v řízení úspěch.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 20. října 2014

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

Iva Tovarová